

SZKOLNY PROGRAM PROFILAKTYKI ZESPOŁU SZKÓŁ W GIŁOWICACH

Program profilaktyki jest spójny ze Statutem szkoły i ma na celu wszechstronny rozwój ucznia, obejmuje swoim działaniem wszystkich uczniów szkoły.

Podstawa prawna:

- 1) *Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz.U. 1997 nr 78, poz. 483 ze zm.) – art. 72;*
- 2) *Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2015 r. poz. 357 ze zm.),*
- 3) *Konwencja o Prawach Dziecka przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych dnia 20 listopada 1989 r.*
- 4) *Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 17 czerwca 2016 r.. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz.U. 2016 nr 0, poz. 895)*
- 5) *Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z dnia 4 sierpnia 2015 r.. (tekst jednolity - Dz.U. 2015 poz. 1286).*
- 6) *Ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii z dnia 29 lipca 2005 r. (Dz.U. 2005 nr 179, poz. 1485 ze zm.);*
- 7) *Ustawa o postępowaniu w sprawach nieletnich z dnia 26 października 1982 r. (tekst jedn.: Dz.U.2002 nr 11, poz. 109 ze zm.);*
- 8) *Ustawa o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych z dnia 22 lipca 2016 r. (tekst jedn.: Dz.U. 2016 nr 0 poz. 1331)*
- 9) *Ustawa o ochronie zdrowia psychicznego z dnia 19 sierpnia 1994 r. (Dz.U. 1994 nr 111, poz. 535 ze zm.);*
- 10) *Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie z dnia 29 lipca 2005 r. (Dz.U. 2005 nr 180, poz. 1493 ze zm.);*
- 11) *Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 10 kwietnia 2013 r. r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach*
- 12) *ROZPORZĄDZENIE MINISTRA EDUKACJI NARODOWEJ z dnia 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (Dz.U 2015 nr 0, poz. 1249);*
- 13) *Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 27 grudnia 2011 r. w sprawie szczegółowych zasad kierowania, przyjmowania, przenoszenia, zwalniania i pobytu nieletnich w młodzieżowym ośrodku wychowawczym (Dz.U. 2011 nr 296 poz. 1755);*
- 14) *Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 24 lipca 2015 r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym (Dz.U. 2015 poz. 1113)*
- 15) *Rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 28 czerwca 2011 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie rodzajów innych form wychowania przedszkolnego, warunków tworzenia i organizowania tych form oraz sposobu ich działania (Dz. U. Nr 143, poz. 839).*
- 16) *Rządowy Program „Bezpieczna i Przyjazna Szkoła” (2014-2020)*
- 17) *Statut szkoły;*
- 18) *Program Wychowawczy Szkoły.*

Wstęp

Profilaktyka szkolna to działania mające na celu zapobieganie niepożądanym zjawiskom w rozwoju i zachowaniu się uczniów. Obejmuje eliminowanie czynników zachowań ryzykownych oraz wzmacnianie działań chroniących przed niepożądanymi zjawiskami. Ma szczególne znaczenie wśród młodych ludzi, w których rozwija się ustalanie hierarchii wartości, kształtują się relacje z innymi ludźmi, buduje się poczucie pewności siebie.

Program będzie wspomagał wychowawczą rolę rodziny, prawidłowy rozwój uczniów oraz wskazywał sytuacje podejmowania działań interwencyjnych w sytuacji zdiagnozowanych zagrożeń.

W zakresie profilaktyki pierwszorzędowej obejmuje:

- promowanie zdrowego stylu życia i zdrowego odżywiania;
- informowanie o skutkach zachowań ryzykownych;
- wspieranie rozwoju zaspokajania potrzeb własnych;
- nawiązywanie prawidłowych relacji z rówieśnikami i dorosłymi;
- zdobywanie umiejętności radzenia sobie ze stresem i rozwiązywanie konfliktów

W zakresie profilaktyki drugorzędowej obejmuje:

- działania umożliwiające wczesną identyfikację osób z grupy podwyższonego ryzyka;
- współpracę ze specjalistami;
- zajęcia socjoterapeutyczne;
- poradnictwo rodzinne.

Cele główne:

1. Udostępnienie społeczności szkolnej informacji niezbędnej do skutecznego zapobiegania i radzenia sobie z zagrożeniami dla własnego zdrowia, jakości życia, zmniejszenie czynników ryzyka zachorowania na różne choroby.
2. Kompetentne i szybkie reagowanie na pojawiające się w szkole sytuacje zagrażające zdrowiu i życiu ludzi.
3. Kształtowanie w uczniach umiejętności radzenia sobie w trudnych sytuacjach życiowych.
4. Budowanie współpracy ze środowiskiem rodzinnym ucznia oraz instytucjami prowadzącymi wspomaganie rodziny i promującymi zdrowy styl życia.

Cele szczegółowe:

1. Upowszechnianie wśród młodzieży znajomości prawa i zasad przestrzegania go.
2. Zapobieganie wagarom.
3. Promowanie zdrowego stylu życia i odżywiania, ze szczególnym zwróceniem uwagi na szkodliwość fast foodów.
4. Kształtowanie postaw akceptowanych społecznie.
5. Stworzenie w szkole poczucia bezpieczeństwa.
6. Uświadamianie zagrożeń płynących z niewłaściwego korzystania z mediów.
7. Kształtowanie w uczniach odpowiednich postaw wobec ludzi słabszych, młodszych, ludzi starszych, chorych, niepełnosprawnych.
8. Uświadamianie uczniom negatywnych skutków działania środków psychoaktywnych, dopalaczy, napojów energetyzujących oraz następstw działania tych substancji.
9. Tworzenie pozytywnych relacji rówieśniczych, przeciwdziałanie agresji i mobbingowi.
10. Przygotowanie uczniów do podejmowania pracy wolontariusza.
11. Współpraca z rodzicami w obszarze profilaktyki – wczesna interwencja – udzielanie pomocy.
12. Zwiększanie kompetencji rodziców poprzez propagowanie instytucji udzielających pomocy w sytuacjach problemowych.

	<p>dziecka i człowieka, analiza odpowiednich dokumentów, np. Deklaracja Praw Człowieka, Konwencja o Prawach Dziecka – lekcje z wychowawcą i lekcje WOS.</p> <p>f) Organizacja uroczystości, np. Międzynarodowy Dzień Praw Człowieka, Dzień Dziecka.</p> <p>g) Włączanie uczniów w procesy aktualizowania prawa wewnątrzszkolnego, poprzez uczestnictwo przedstawicieli samorządu szkolnego w pracach zespołu ds. zmian w dokumentach szkolnych.</p> <p>h) Organizacja apeli szkolnych, dotyczących wychowawczych spraw i działań szkoły w tym obszarze.</p>		Według potrzeb
Zapobieganie wagarom, dyscyplina na zajęciach szkolnych	<p>a) Kontrolowanie przez wszystkich nauczycieli obecności uczniów na zajęciach lekcyjnych.</p> <p>b) Konsekwentne stosowanie procedur szkolnych wobec uczniów opuszczających zajęcia szkolne.</p> <p>c) Przeprowadzenie zajęć na godzinie z wychowawcą odnośnie obowiązku szkolnego i obowiązku nauki – konsekwencje prawne nie przestrzegania ww. zasad.</p> <p>d) Punktualne rozpoczynanie i kończenie zajęć szkolnych.</p> <p>e) Organizacja zajęć dla uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi – zajęcia dydaktyczno – wyrównawcze, konsultacje przedmiotowe, zajęcia ze specjalistami szkolnymi.</p> <p>f) Organizacja spotkań z rodzicami, dotycząca frekwencji uczniów na zajęciach oraz form pomocy uczniom ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.</p> <p>g) Systematyczna współpraca z policją, sądem rodzinnym, kuratorami sądowymi.</p>	<p>Wszyscy nauczyciele</p> <p>Wychowawcy,</p> <p>Psycholog i pedagog szkolny, logopeda, socjoterapeuta</p>	<p>Cały rok szkolny</p> <p>Według potrzeb</p>
Zapoznanie się z sytuacją rodzinną ucznia i środowiskiem	<p>a) Analiza dokumentów szkolnych uczniów dokonywana przez:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wychowawców, • pedagoga, 	Dyrektor i wicedyrektorzy, wychowawcy klas	Cały rok szkolny, według potrzeb

<p>społecznym, w którym przebywa uczeń</p>	<p>w celu podejmowania stosownych działań zapobiegających sytuacjom problemowym.</p> <p>b) Sporządzenie szkolnego wykazu uczniów wymagających pomocy wychowawczej, edukacyjnej i materialnej.</p> <p>c) Systematyczne wywiady z uczniami, rodzicami, wywiady środowiskowe w celu bieżącego monitoringu sytuacji uczniów.</p> <p>d) Kontynuowanie systematycznej współpracy z instytucjami udzielającymi specjalistycznej pomocy, np.:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ośrodkami pomocy społecznej, • poradniami psychologiczno-pedagogicznymi, • powiatowym centrum pomocy rodzinie. <p>e) Systematyczna współpraca z policją, sądem rodzinnym, kuratorami sądowymi.</p>	<p>Pedagog i psycholog szkolny</p>	
<p>Stworzenie systemu pomocy uczniom ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, mającymi problemy edukacyjne i wychowawcze</p>	<p>a) Opracowanie programu wspierającego uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym dla uczniów z problemami edukacyjnymi i wychowawczymi.</p> <p>b) Zaplanowanie prac zespołów powołanych do opracowania:</p> <ul style="list-style-type: none"> • IPET – indywidualnych programów edukacyjno-terapeutycznych, <p>c) Zaplanowanie i realizacja działań wspierających uczniów:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zajęcia korekcyjno-kompensacyjne przeznaczone dla uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi (dysleksja, dysgrafia, dysortografia, dyskalkulia), • zajęcia rewalidacyjne przeznaczone dla uczniów niepełnosprawnych, • zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze z poszczególnych przedmiotów, 	<p>Wychowawcy klas, nauczyciele, pedagog i psycholog szkolny, dyrektor</p>	<p>Cały rok szkolny, według potrzeb</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • konsultacje nauczycieli. <p>d) Udzielanie rodzicom pomocy w zakresie wskazywania instytucji służących specjalistyczną pomocą.</p> <p>e) Organizacja spotkań indywidualnych z rodzicami przez wychowawców i specjalistów szkolnych: pedagoga, psychologa, logopedy, socjoterapeuty.</p> <p>f) Systematyczna współpraca z instytucjami zajmującymi się wspieraniem uczniów i rodzin z problemami edukacyjnymi i wychowawczymi: poradnia psychologiczno-pedagogiczna, powiatowe centrum pomocy rodzinie.</p>		
Systematyczne motywowanie uczniów do nauki	<p>a) Prezentowanie na zajęciach z wychowawcą zainteresowań i pasji uczniów.</p> <p>b) Organizacja zajęć pozalekcyjnych zgodnie ze zdiagnozowanymi wcześniej potrzebami uczniowskimi.</p> <p>c) Przygotowywanie uczniów do udziału w konkursach przedmiotowych, tematycznych, interdyscyplinarnych, artystycznych i sportowych.</p> <p>d) Organizacja przez specjalistów szkolnych (pedagog, psycholog) zajęć z zakresu technik uczenia się, umiejętności radzenia sobie z problemami i stresem.</p> <p>e) Organizacja zajęć wspierających pracę ucznia zdolnego.</p> <p>f) Indywidualizacja procesu edukacyjnego oraz systemu oceniania wobec uczniów tego wymagających.</p> <p>g) Uwzględnianie zaleceń poradni psychologiczno-pedagogicznej zwartych w opiniach i orzeczeniach.</p> <p>h) Stosowanie pochwał nawet najmniejszych sukcesów, wobec uczniów wymagających wsparcia.</p> <p>i) Wskazywanie możliwości i umiejętności uczniów wobec kierunku dalszego kształcenia – doradca zawodowy.</p>	Wychowawcy klas, nauczyciele, pedagog i psycholog szkolny, doradca zawodowy, dyrektor.	Cały rok szkolny, według potrzeb

<p>Stwarzanie możliwości budowania właściwych relacji rówieśniczych, przeciwdziałanie agresji, mobbingowi itp.</p>	<p>a) Organizowanie zajęć z wychowawcą przy współpracy pedagoga i psychologa szkolnego na temat:</p> <ul style="list-style-type: none"> • sposobów rozwiązywania konfliktów, • asertywności, • budowania poczucia własnej wartości, • sposobów diagnozowania własnej inteligencji – na podstawie inteligencji wielorakiej Howarda Gardnera, • form mediacji, • komunikacji interpersonalnych. <p>b) Organizacja zajęć warsztatowych z zakresu:</p> <ul style="list-style-type: none"> • bullyingu; • cyberbullyingu; • flamingu; • trollowania. <p>c) Organizowanie imprez służących integracji środowiska szkolnego:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wycieczki szkolne, zielone i białe szkoły, ogniska, rajdy, biwaki, pikniki, festyny, zabawy szkolne, zajęcia integracyjne dla klas pierwszych. <p>d) Aktywne i systematyczne pełnienie dyżurów nauczycielskich podczas przerw międzylekcyjnych.</p> <p>e) Systematyczne i zgodne z procedurami reagowanie wszystkich pracowników szkoły na wszelkie formy i przejawy agresji w szkole.</p>	<p>Wychowawcy klas, nauczyciele, pracownicy szkoły, pedagog szkolny, psycholog szkolny</p>	<p>Cały rok szkolny, według potrzeb</p>
<p>Popularyzowanie zdrowego stylu życia</p>	<p>a) Zajęcia z pedagogiem szkolnym na temat organizacji wolnego czasu.</p> <p>b) Propagowanie aktywności sportowej, zachęcanie do udziału w czynnym uprawianiu sportu na zajęciach SKS, kołach sportowych, klubach sportowych.</p> <p>c) Zachęcanie uczniów do udziału w konkursach i zawodach sportowych.</p> <p>d) Nauka walki fair-play.</p> <p>e) Organizacja zajęć z pielęgniarką szkolną i lekarzem, dotyczących higieny osobistej, chorób przenoszonych drogą płciową,</p>	<p>Nauczyciele biologii, wychowania fizycznego, pedagog i psycholog szkolny, pielęgniarka szkolna, lekarz, opiekunowie odpowiednich kół</p>	<p>Cały rok szkolny, według potrzeb</p>

	<p>inicjacji seksualnej, sposobów zapobiegania niechcianej ciąży.</p> <p>f) Organizacja zajęć umożliwiających aktywny tryb życia, np. udział w biegach przełajowych, udział w zajęciach terenowych monitorujących stan środowiska lokalnego.</p> <p>g) Zapoznavanie młodzieży z zasadami zdrowego żywienia i odżywiania się – udział uczniów w projektach szkolnych.</p> <p>h) Udział uczniów w kołach promujących aktywny i zdrowy styl życia, np. koło ekologiczne, przyrodnicze, SKS, PCK.</p> <p>i) Kontynuowanie współpracy z instytucjami promującymi aktywny i zdrowy styl życia, np. Powiatową Stacją Sanitarno-Epidemiologiczną, Ligą Ochrony Przyrody, klubami sportowymi, Instytutem Żywienia.</p>		
<p>Uświadamianie uczniom negatywnych skutków działania środków psychoaktywnych, dopalaczy, napojów energetyzujących oraz następstw działania tych substancji</p>	<p>a) Udział uczniów w pogadankach, warsztatach i innych formach poznawania środków uzależniających i konsekwencji ich spożycia, np.:</p> <ul style="list-style-type: none"> • środków psychoaktywnych, • dopalaczy, • tytoniu, • alkoholu, • narkotyków, • leków stosowanych powszechnie do leczenia infekcji (acodin, tussipect,) oraz preparatów typu „sesja”, • napojów energetyzujących. <p>b) Organizowanie w szkole uroczystości poświęconych obchodom, np.:</p> <ul style="list-style-type: none"> • dni uzależnień i AIDS, • dni bez tytoniu, • dni bez alkoholu, • dni bez samochodu. <p>c) Bieżące informowanie uczniów o negatywnych skutkach zażywania tytoniu, alkoholu, środków psychoaktywnych, dopalaczy napojów energetyzujących.</p> <p>d) Zwracanie uwagi na drugie</p>	<p>Wychowawcy klas, pedagog i psycholog szkolny, pielęgniarka szkolna, zapraszani w zależności od potrzeb specjaliści, dyrekcja</p>	<p>Cały rok szkolny, według potrzeb</p>

	<p>śniadanie uczniów i promowanie zdrowego odżywiania.</p> <p>e) Organizowanie przedstawień profilaktycznych oraz prenumerata czasopism promujących zdrowy styl życia.</p> <p>f) Organizacja spotkań z wybranymi (w zależności od diagnozy środowiska szkolnego) specjalistami zajmującymi się uzależnieniami.</p> <p>g) Kontynuowanie współpracy z instytucjami zajmującymi się leczeniem uzależnień.</p> <p>h) Udział uczniów w konkursach związanych z tematyką zagrożeń współczesnego świata.</p>		
Współpraca z rodzicami	<p>a) Przedstawienie rodzicom podstawowych dokumentów regulujących pracę szkoły, np.:</p> <ul style="list-style-type: none"> • statut szkoły, • wewnątrzszkolne zasady oceniania, • program wychowawczy, • program profilaktyki, • regulamin szkoły. <p>b) Ustalenie zasad kontaktowania się z rodzicami uczniów.</p> <p>c) Zapoznanie rodziców z zakresem udzielanej pomocy przez specjalistów szkolnych (pedagog, psycholog, logopeda, socjoterapeuta, doradca zawodowy).</p> <p>d) Przedstawienie harmonogramu spotkań z wychowawcami i dni otwartych w szkole.</p> <p>e) Zapoznanie rodziców z tematyką profilaktycznych spotkań organizowanych przez szkołę dla rodziców.</p> <p>f) Zachęcenie do organizowania i uczestnictwa we wspólnych wyjazdach i imprezach szkolnych.</p> <p>g) Zachęcenie rodziców do współpracy we wspólnym rozwiązywaniu problemów wychowawczych zaistniałych w szkole.</p>	Wychowawcy klas, dyrekcja, specjaliści szkolni, rodzice uczniów	Cały rok szkolny, według potrzeb
Współdziałanie wszystkich	<p>a) Udział nauczycieli i specjalistów szkolnych w konferencjach,</p>	Dyrektor szkoły, wszyscy	Cały rok szkolny,

pracowników szkoły i rodziców w zakresie profilaktyki i interwencji	warsztatach i szkoleniach, dotyczących profilaktyki uzależnień. b) Rozwijanie współpracy z instytucjami promującymi zdrowy styl życia i oferujących pomoc w zakresie profilaktyki uzależnień. c) Systematyczny rozwój współpracy z rodzicami, radą rodziców w zakresie profilaktyki. d) Kontynuowanie dobrej praktyki szkolnej w obszarze wymiany doświadczeń i informacji w zakresie szeroko pojętej profilaktyki, obejmującej zagadnienia i problemy szkolne.*	nauczyciele, rodzice	według potrzeb
--	---	----------------------	----------------

Monitoring i ewaluacja

Główne pola ewaluacji Szkolnego Programu Profilaktyki – **Uczniowie:**

1. badanie poczucia bezpieczeństwa uczniów w szkole (zjawisko mobbingu)
2. badanie postaw prozdrowotnych (szczególnie uzależnienia);
3. badanie przestrzegania praw dziecka przez dorosłych w szkole;
4. klimat panujący w szkole /relacje/
5. frekwencje uczniów
6. przyjaźnie, sympatie i antypatie wśród uczniów w danej klasie, całej szkole;
7. stosunek uczniów do szkoły i poszczególnych jej pracowników;
8. ocena samorządności i demokratyzacji w szkole;
9. ocena stwarzanych przez szkołę warunków pracy i wypoczynku;
10. badanie uzdolnień i aspiracji edukacyjnych dzieci;
11. autorytety w szkole /nauczyciel jako autorytet/;
12. badanie znajomości wśród uczniów swoich praw i obowiązków;
13. umiejętności samooceny uczniów,
14. umiejętności interpersonalne uczniów;
15. poziom agresji w szkole;
16. funkcjonowanie w społeczności szkolnej, klasowej,

Główne pola ewaluacji Szkolnego Programu Profilaktyki - **Rodzice:**

1. stopień znajomości programu wychowawczego, profilaktyki, głównych celów i założeń;
2. stopień akceptacji głównych celów i założeń;
3. ocena sposobu realizacji programów i innych działań szkoły;
4. poznawanie środowiska wychowawczego rodzin uczniów / poglądy na wychowanie, na rolę rodziny, funkcje ojca i matki w wychowaniu itp.); zgodności oddziaływań wychowawczych domu i szkoły;
5. badanie oczekiwań wobec szkoły i poszczególnych nauczycieli;
6. ocena poziomu współpracy ze szkołą;
7. najbardziej pożądane i oczekiwane formy pomocy rodzinom;
8. sytuacja materialna rodzin;
9. konflikty w rodzinie / międzypokoleniowe, między rodzeństwem/;

Główne pola ewaluacji Szkolnego Programu Profilaktyki - **Nauczyciele:**

1. stosunek do założeń programu wychowawczego i programu profilaktyki;
2. analiza jakości pracy szkoły w aspekcie wychowawczym i profilaktycznym;
3. ocena stopnia trudności wykonywania zadań wychowawczych;
4. ocena stopnia trudności wykonywania działań profilaktycznych;
5. ocena organizacji pracy wychowawczej i profilaktycznej;
6. analiza SWOT stosowanych w szkole metod wychowawczych;
7. klimat panujący w szkole /relacje/;
8. innowacje i ich wpływ na jakość pracy szkoły;
9. dyscyplina w czasie zajęć lekcyjnych a efekty edukacyjne;
10. stosowane sposoby oceny i stosunek nauczycieli do rywalizacji między uczniami;
11. efekty pracy profilaktycznej;

Program Profilaktyki Zespołu Szkół w Gilowicach został zaopiniowany w dniu 22.09.2016 r.

uchwałą Rady Rodziców.

*** Szkolny Program Profilaktyki jest programem otwartym można w nim dokonywać zmian i korekt, które wynikają z bieżących potrzeb szkoły.**

Program profilaktyki powinien obejmować te zagadnienie, które są zdiagnozowane w danej szkole.